

Ajatuksia RIIHIMÄEN ja HYVINKÄÄN paikallis(posti)historiasta

Postihistoriallinen yhdistys ry.
2023

LUKIJALLE

Tämä vihkonen jatkaa Postihistoriallisen Yhdistyksen paikallishistorian harrastamista esittelevien julkaisujen sarjaa, joka alkoi vuonna 2022 Hämeenlinnan Tavastex-22 näyttelyyn tehdyllä vihkosella. Yhdistys on päättänyt tehdä vastaavanlaisen vihkosen myös vuoden 2024 Joensuun kansallisen näyttelyn yhteyteen.

Vihkosen tavoitteena on edistää paikallishistorian keräämistä tuomalla esiin näkökulmia ”perinteisen” näyttelykokoelmaan tähtäävän keräämisen rinnalle. Viestinä on, että jokainen voi kerätä paikallishistoriaa omista lähtökohdistaan ja omien mieltymysten mukaan, käyttämällä hyvin monimuotoista materiaalia.

Paikallishistorian kerääminen on perinteisesti mielletty leimakeräämiseksi, mikä onkin olennainen osa tällaisia kokoelmia. Vanhat leimat on dokumentoitu eri luetteloissa ja käsikirjoissa hyvin, vaikeudet ja uuden tutkimuksen tarve alkaa ajalta siltaleimojen jälkeen. Tämä lehtinen tuo lisätietoa Riihimäen ja Hyvinkään koneleimoihin ja frankkeeraus-koneleimoihin. Alueiseen, joita on tutkittu vain vähän ja dokumentoitu vielä vähemmän. Nämä uudet tiedot perustuvat pääasiassa kesällä 2022 menehtyneen Tapio Hakoniemen keräämään materiaaliin, mikä on pääosin saatu taltioitua Tapion aloittaman tutkimuksen ja sen dokumentoimisen tarpeisiin.

Tässä vihkosessa esitetty materiaali on kerätty yhdistyksen jäsenten ”pöytälaatikoista”, eikä sillä pyritä tarkoin kattamaan mitään Riihimäen & Hyvinkään paikallishistorian osa-aluetta - eikä se olisi tällaisessa yleis-esittelyssä edes mahdollista. Tässä näyttelyssä on esillä useita Riihimäen ja Hyvinkään paikallishistoriaa käsitteleviä kortti-, leima- ja muita kokoelmia, joihin kannustamme vierailijoita tutustumaan.

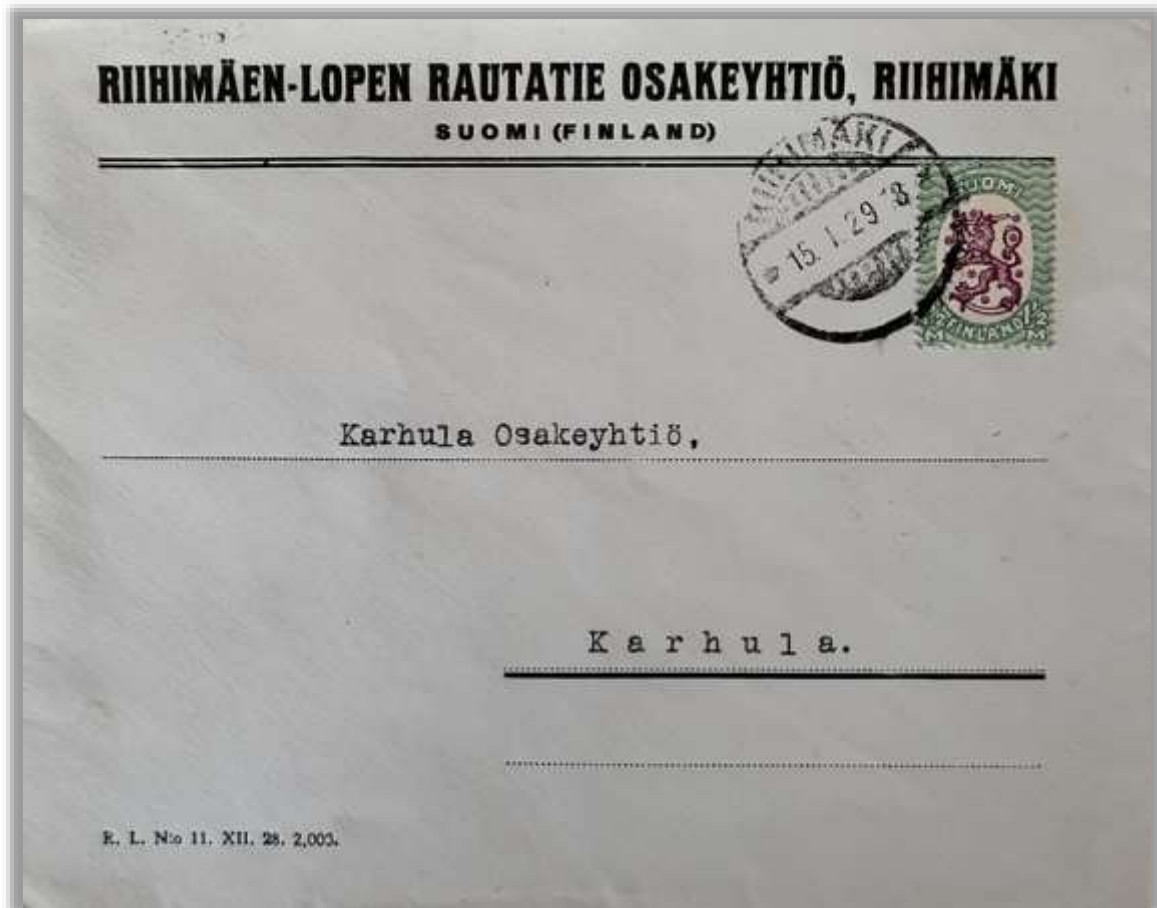
Toivotamme kaikille RiiHeX 2023 näyttelyn vierailijoille antoisaa näyttelyä.

Lisätietoja Postihistoriallisen Yhdistyksen toiminnasta saa nettisivuilta www.postihistoria.fi.

SISÄLLYS

1. Liikenne ja sijainti	1 - 5
2. Matkailu ja tapahtumat	6 - 13
3. Yritystoiminta	14 - 25
4. Kirkko, virkavalta ja maanpuolustus	26 - 29
5. Postihistoriaa	30 - 33
6. Kone- ja frankkeerauskoneleimat	34 - 45

Rautatie synnytti Riihimäen ja Hyvinkään

Hyvinkään–Karkkilan Rautatie
1911–1961

JUHLAJUNAN AIKATAULU 27. 8. 1961

Lähtö Hyvinkäältä	klo 10,45
Rauhala	10,50
Kytäjä	11,20
Linnamäki	11,40
Läyliäinen	12,05
Vaskijärvi	12,25
Hunsala	12,40
Karkkila	13.05

Juhlajunaan on yhteys Helsingistä klo 9.35 lähtevällä junalla. Se saapuu Hyvinkäälle kello 10.27.

Helsinki—Hämeenlinna rautatien rakentaminen loi varrelleen useita uusia paikkakuntia, joista suurimmat ovat Riihimäki ja Hyvinkää.

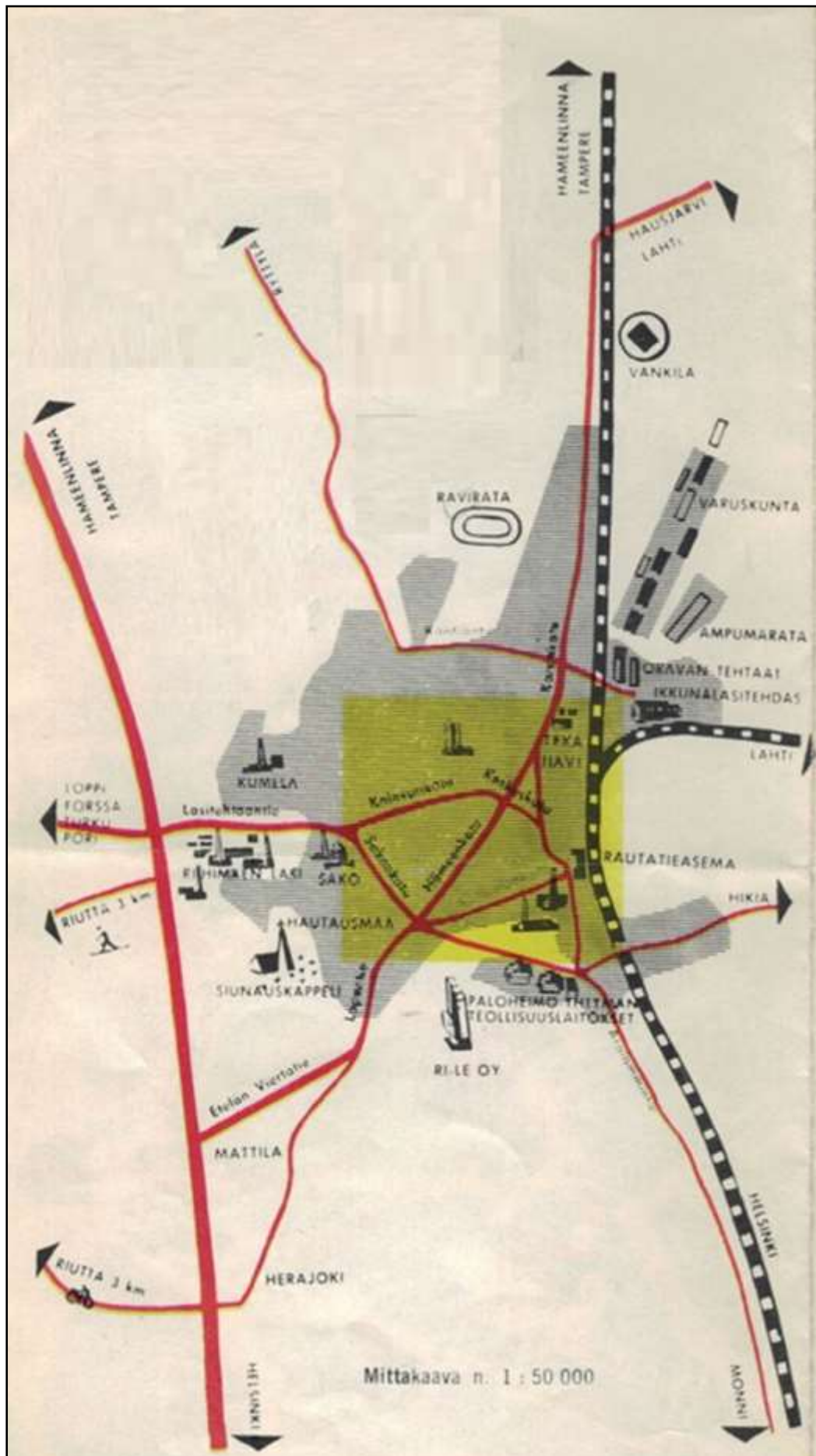
Valtion rautateiden lisäksi oli myös yksityisratoja.

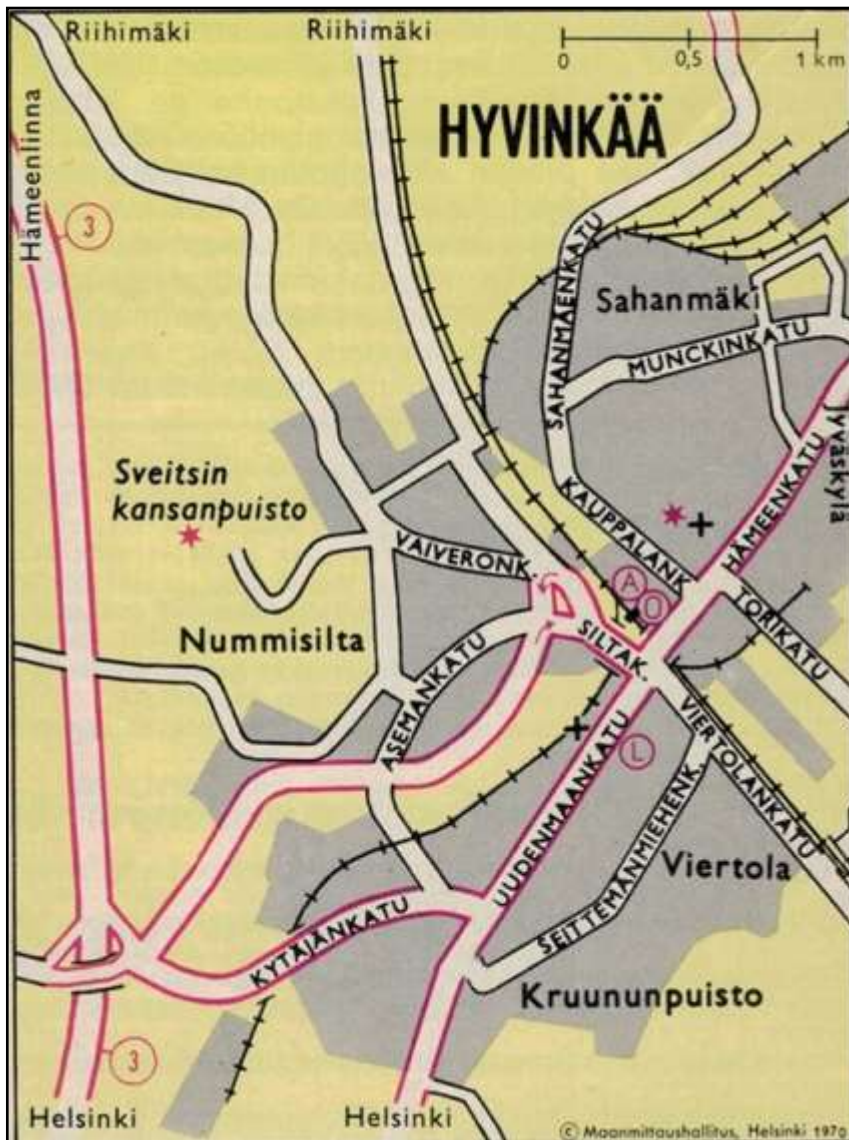

*Hyvinkään linja-
autoasema*

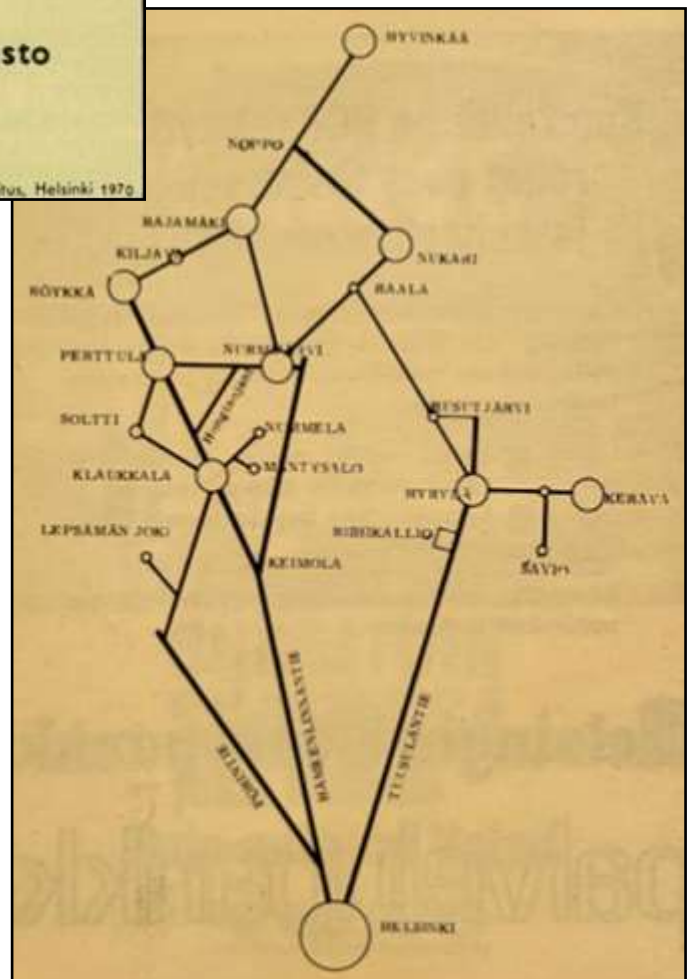

Aluekartta vuodelta 1967

*Hyvinkään kaupungin
matkailulautakunta 1970*

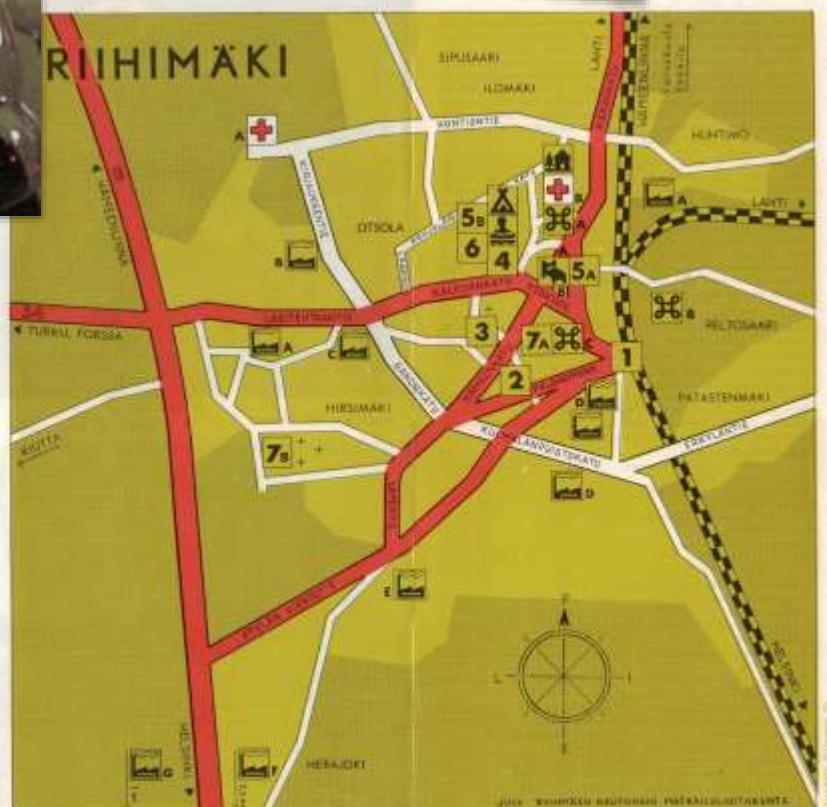

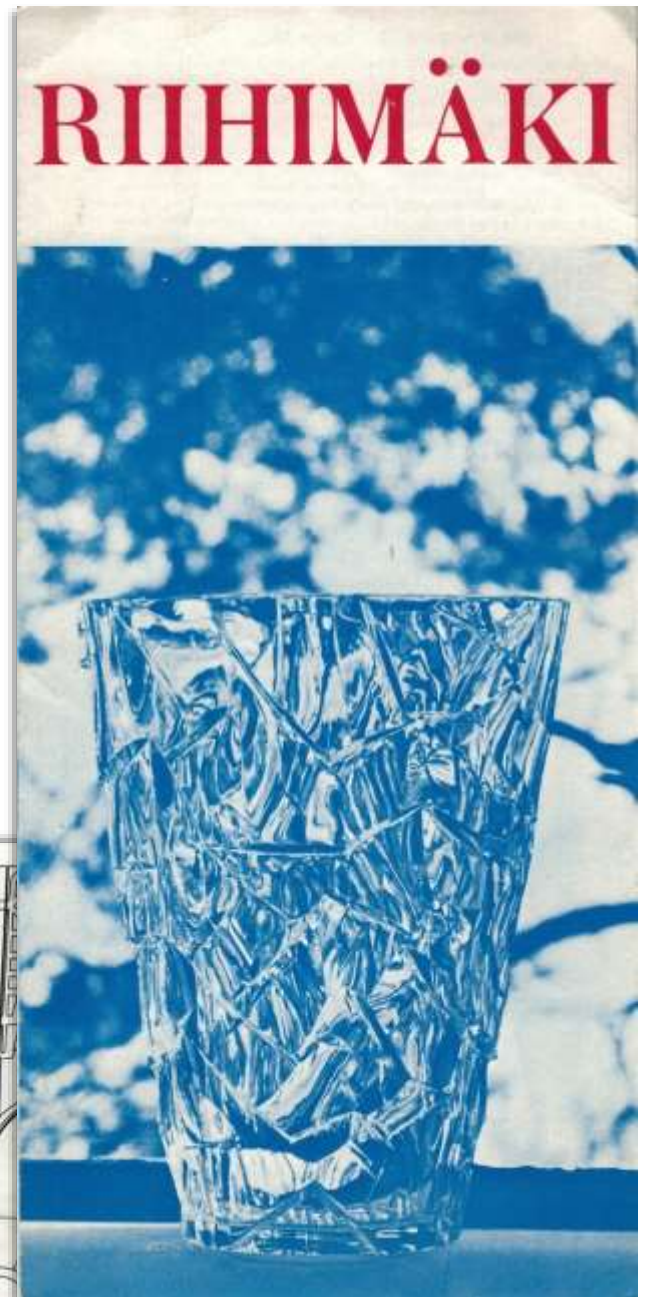
*Nurmijärven Linja Oy:n
linjakartta 1973*

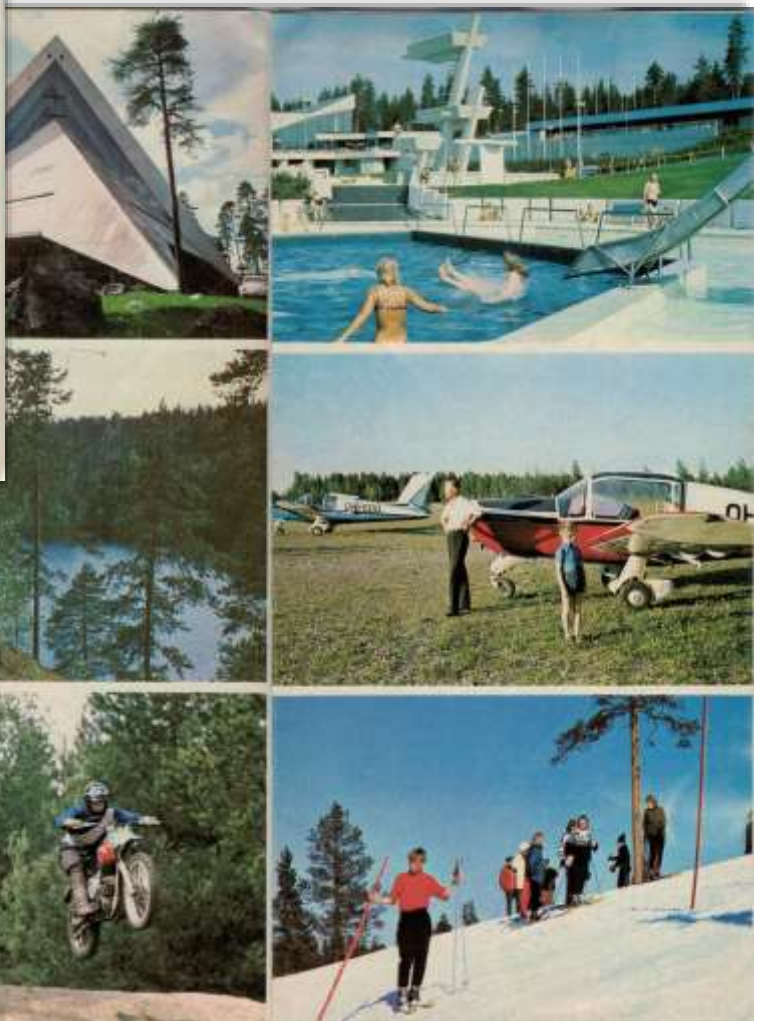

1970

1 SAIRAALA/HOSPITAL
A. Aluehoitola
B. Poliklinikkala
RAUTATIEASEMA/RAILWAY STATION
LINJA-AUTOASEMA/BUS STATION
POSTI JA POLIISI/POST AND POLICE
KAUPUNGINTALO/TOWN HALL
5 MATKAILUN TIEDONANTOJA/TOURIST INFORMATION
A. Matkailualue, Travel Agency Area
B. Matkailualue, Municipal Tourist Office
6 VESILINNA, (rakennustalon) /WATER TOWER (tower)
7 KIRKKO/CHURCH
A. Keskuskirkko, Central Church
B. Kappeli, Chapel
TEOLLISUUSALUE/FACTORY
A. Riihimäen Lait Oy E. Riih Oy
B. Riih Oy F. Riih Oy
C. Oy. Saka Ab G. Tuusulan Mäki Oy
D. Riihimäen Yhtiöt

1970-luku

Jo vuositoverenssä oltiin nä Hyvinkään kirkko ja suosi matkailopöytäkirja. Hän tervetuloa (Helsinki), rakkaat matkailijat ja Hyvinkään sihteerin parannus huolehtimaan vuotuisesta viikkotapaamisesta (Helsinki) ja Matkailunsaanki. Eräs vieraalinen (Helsinki) jaa matkailijan pohjoista matkustusta parantaa joko Koulun tai - Hyvinkäällä! Niin, matkailu on täysin yksi matkailu, että matkailun kallesta viikkotapaamisesta ja erikoismatkoista Hyvinkäällä.

[illegible]

ingin maauimela, joka saa
seuraajakseen maauimela-
jallin Sveitsin Kansanpuistoon.

CITY TELEPHONE 88

Ölkaynak verilerinin kaynağına göre:

Tervetuloa Hyvinkäälle!
Toivomme teidän viihtyvän Hyvinkäällä ja läh-
tessänne täältä vieraan mukanaan mieluista
muistoa meistä.

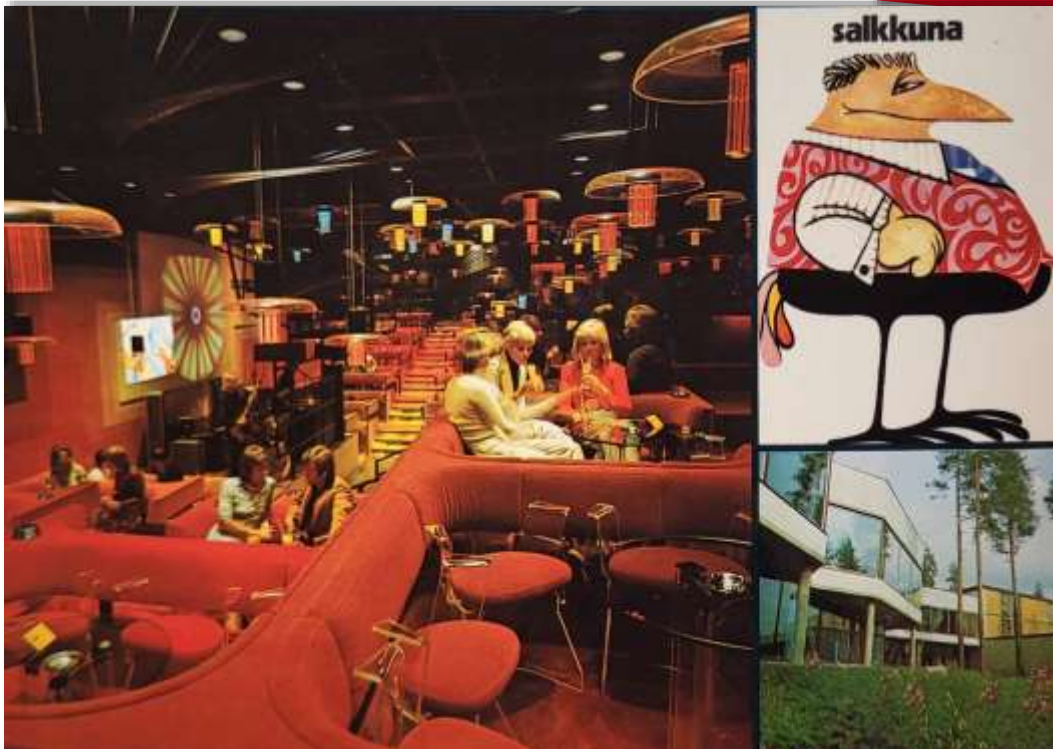
Matkailu- ja kulttuuritoiminta

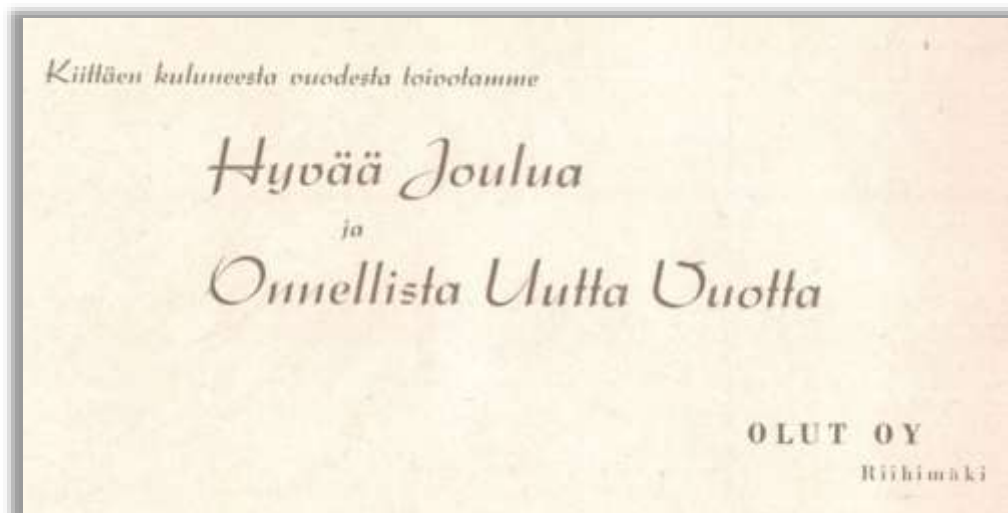
1970-luku

*Olut Oy:n uudenvuodenkortti
vuodelta 1953*

N:o 10 läht. rekisterissä. N:o tul. rekisterissä. Postimerkkejä varten

Osotekortti
kotimaista pakettia varten.

O. Y. Suomen Ampumatarvetehdas

Helsinki ssä
Unioninkatu 24.

lähempi osoite:

seuraa paketti, arvoltaan Smk p:ää pak-
nava kg. gr., sisältävä kirjallisuutta

O.Y. Suomen Ampumatarvetehdas
A.B. Finska Ammunitionsfabriken

Lähtettäjä: Riihimäki.

lähettäjän osoite: 15. Heinäk. 1943.
O.Y. SUOMEN AMPUMATARVETEHDAS
A.B. FINSKA AMMUNITIONSFABRIKEN
Kalle H. Chundin

1976

Suomen Kaapelitehdas Oy.

Helsinki.

OY. SAKO AB.
RIIHIMÄKI

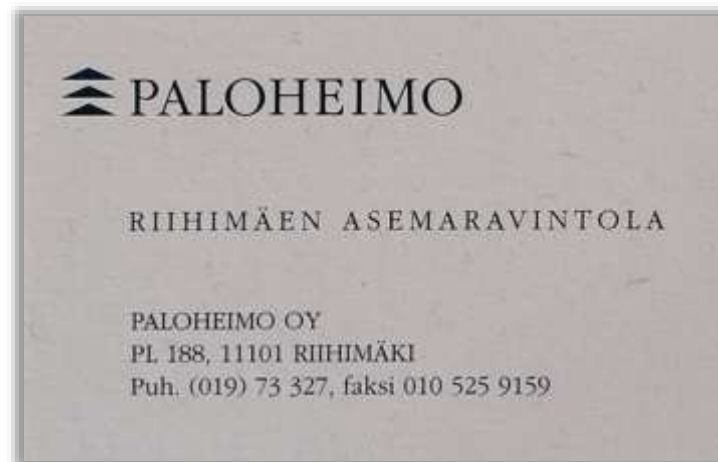
Pursimiehenkatu 29.

HL -40 10,000.

Riihimäki. Suojeluskuntain Asepaja Oy.

RIIHIMÄEN MAKKARATEHDAS O.Y.

RIIHIMÄKI
PUHELIN 70

LIHAN TURKU- JA VÄHITTÄISKUUPPA
SÄVUSTAMO

Riihimäellä, ~~lok~~ kuun 30 p:nä 1928

Herra A. Rissanen,

Kuopio.

Oheellisena länetämme T. O. P:n pl:vekselinä

N:o 36387

Smk. 1.761:-.

jolla summalla pyydämme hyväntant. tiliämme hyväittämään ja kuitin plauu postissa meille lähettämään.

Kunnioittavasti

RIIHIMÄEN MAKKARATEHDAS O.Y.

Liite: 1 plv.

Kirjataan.

Riihimäen Makkaratehdas Oy.

Riihimäki - Puhelin 70

Herra A. Rissanen.

Kuopio.

Kuukausneste N:o 22.

OSUUSLIIKE TEHO
50
1919-1969
paikkakunnan parhaaksi

*Pyydämme kunnioittaen Teitä
—VUOTISPÄIVÄLLISILLE
Ravintola Tehoon keskiviikkona
5. päivänä marraskuuta 1969 kello 20.00*

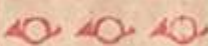
OSUUSLIIKE TEHO
Hallintoneuvosto ja johtokunta

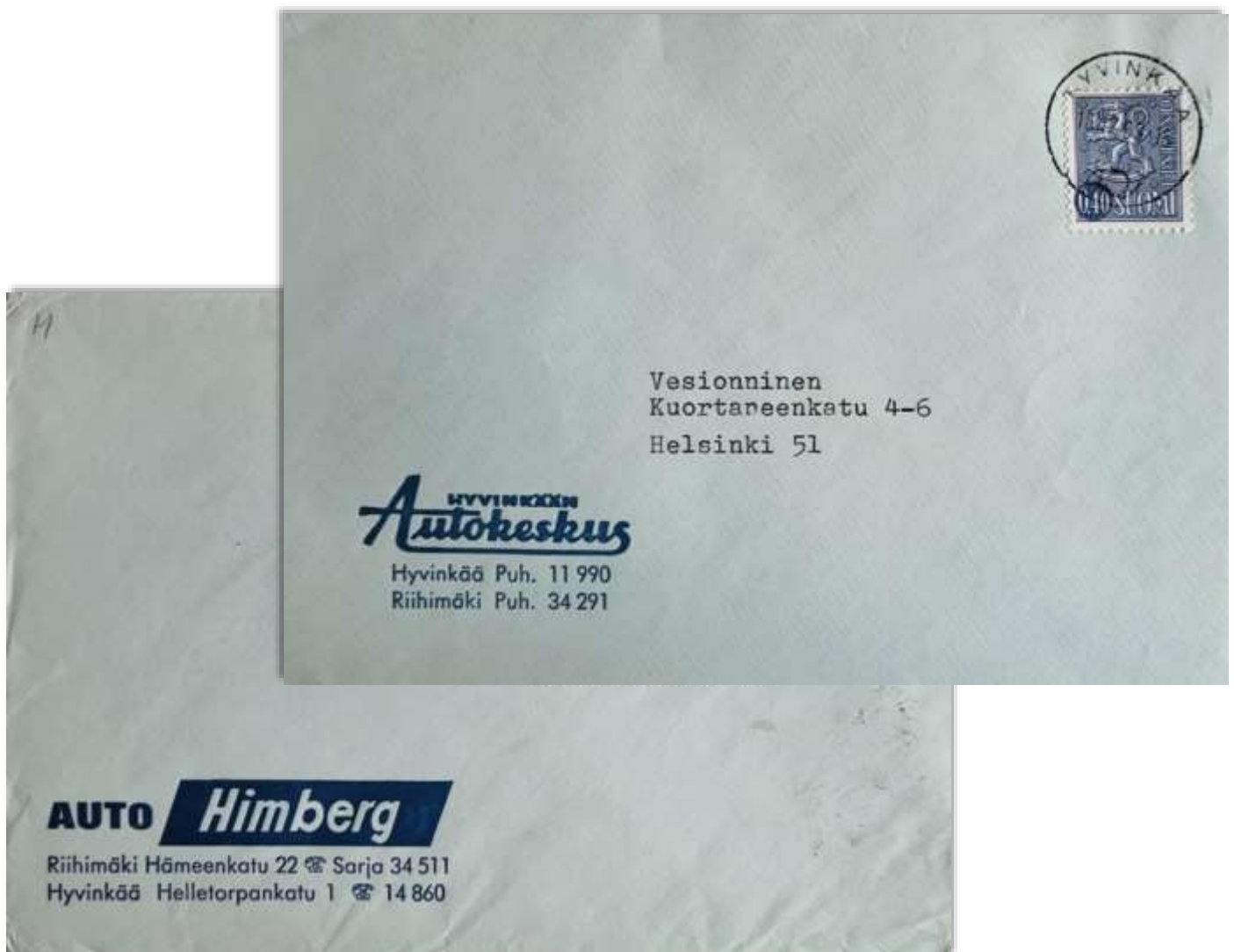
Vastaus pyydetään 31. 10. 69 mennessä puh. 14930/nti Hirvonen

 OSUUSKAUPPA TEHO
PL 13 05801 HYVINKÄÄ

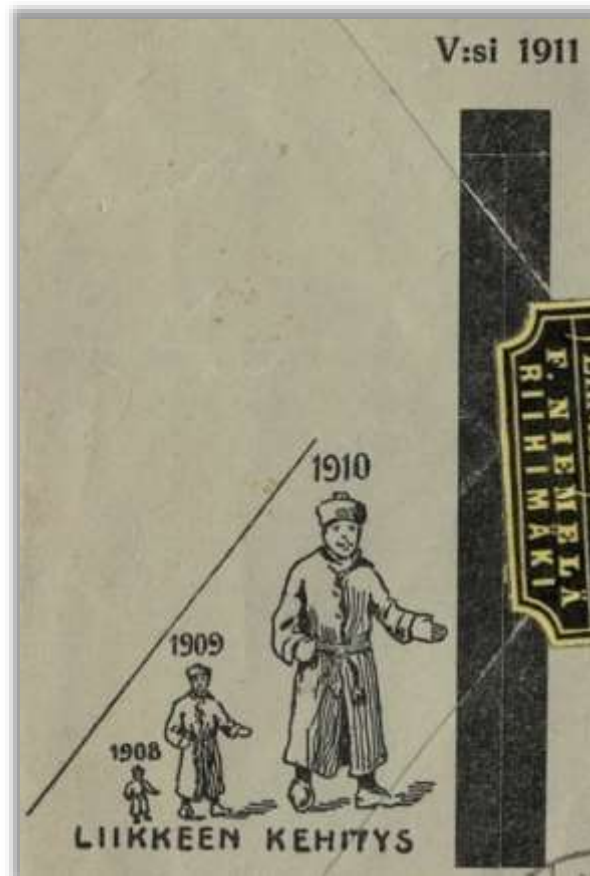
50
VUOTTA 1919-1979
YHDESSÄ ENEMMÄN

HYVINKÄÄ
18.7.79

110
7274 SUOMI-FINLAND

HELIOS, F. Niemelän Teknillinen tehdas,
SUOMI Riihimäki. FINLAND.

HYVINKÄÄN MATTOKUTOMO Oy.

Hyvinkää - Puhelin 290 - Toimitusjohtaja 21

OTTA VASTAAN MATTOTILAUKSIA JA VASTAA KYSELYIHIN

Mattojen valmistus suunnitellaan käsitöinä.

Hyvinkäällä, elo kuun 16 p:nä 1929.

Ohella seuraa Suomen Maatalouspankin postilähetyks-
vekselissä maksukäsi lähettämistänne rullapuista

Smk.1224:-
=====

Alkuperäinen laskunne oli 44 m³.a 50:-vapaasti
vaunussa Hyvinkään asemalla.

Huomautuksemme johdosta, joka ei suinkaan ollut
aiheeton, alensitte hintaa Smk.200:-.Rahti Smk.766:-sekä
vaunun siirto purkamispaikalle 10:-tekee yhteensä:

Smk.2,000:-
=====

Pyydämme kiittää tässä mainitulle summalle.
Paikka ja aika yllä mainitut.

Kunnioittaen:

Hyvinkään Mattokutomo O.Y.
Pammi Tuominen

H r r a A . R I S S A N E N .

K u o p i o .

Vuorikatu 13.

HYVINKÄÄN MATTOKUTOMO

Hyvinkää. Puhelin 290. Toimitusjohtaja 21

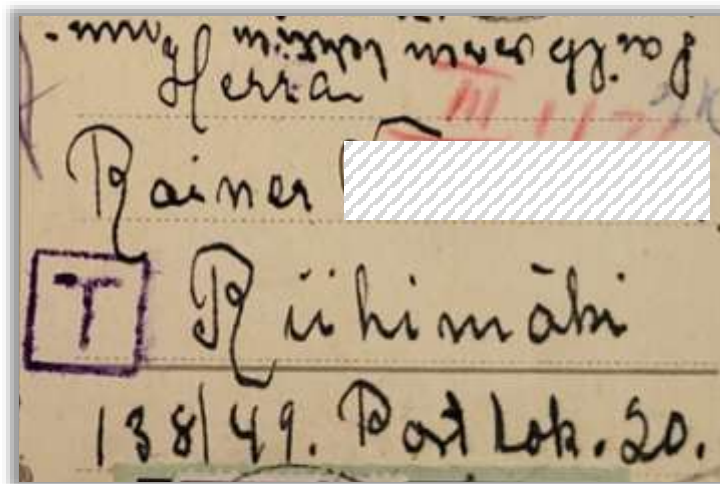

Kirkon arkkitehtuuria käytettiin myös markkinoinnin välineenä

Hyvinkään Suojeluskunta

Kuigi

Sotilasasia

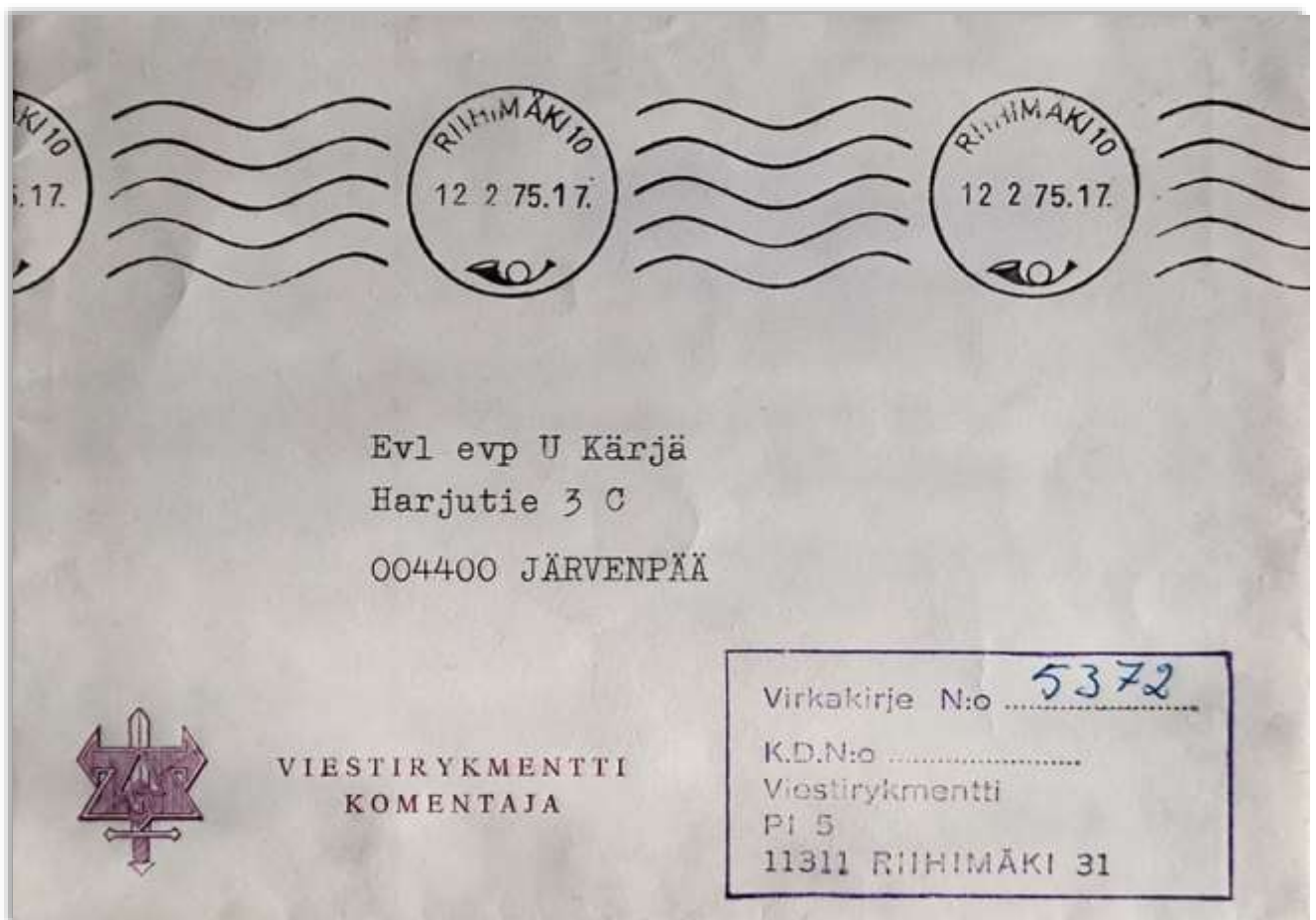
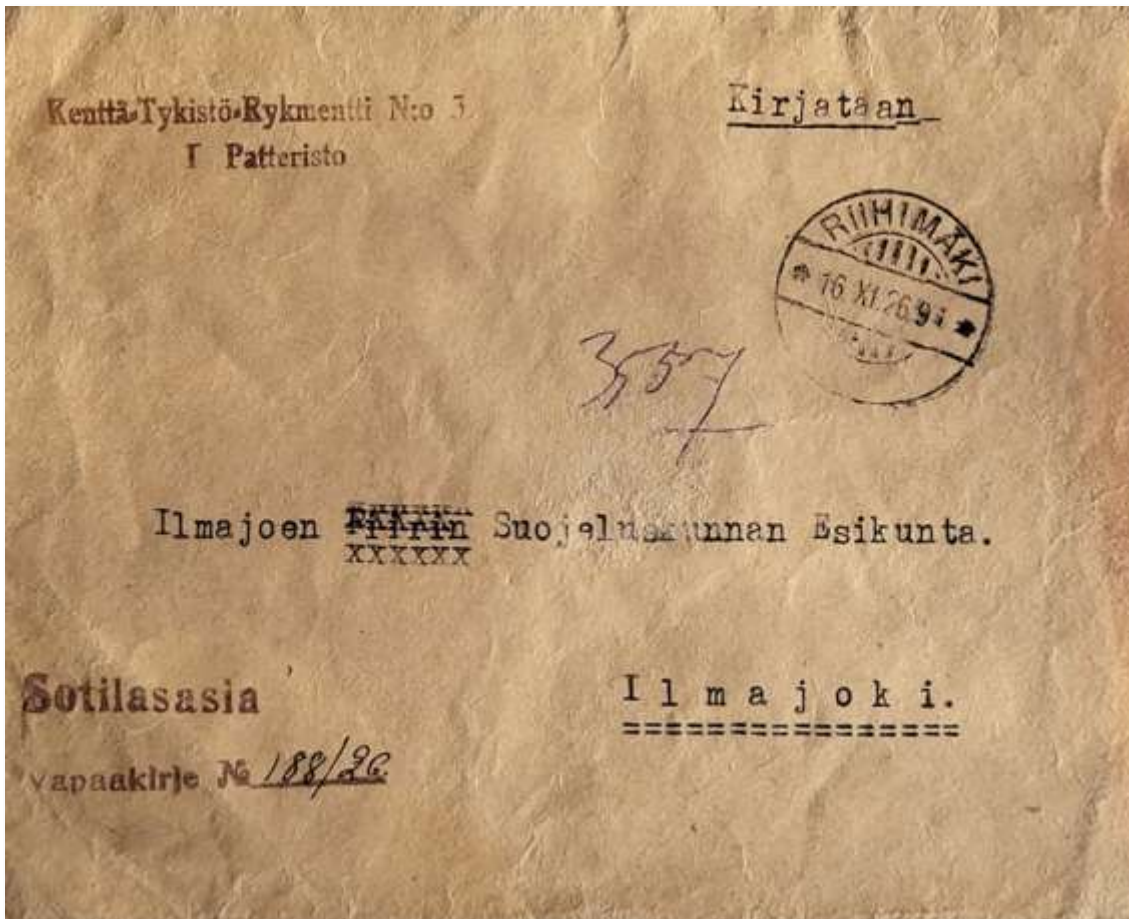

Oy. Agentor,

Helsinki.

VIRKAKIRJE N:o 201/1881.40.

Kotkankatu 8.

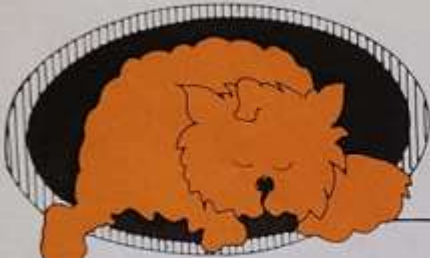
Riihimäki plk ..	6 835	Riihimäki
Launonen pa I ...	463	Loppi
Turkhauta pa I ..	241	Hausjärvi
Kormu pa II	170	Loppi
Monni pa II	53	Hausjärvi
Arolampi pp	20	Riihimäki
Herajoki pp	28	»
Riihimäki yht.	7 810	
Konttorit yht.	234345	
Toimistot:		
Aitoo plt	337	Luopioinen
Artjärvi plt	171	Artjärvi
Artjärvi as pa I ...	45	Myrskylä
Artjärvi kk pa I..	221	Artjärvi
Villikkala pa I....	76	»
Homeno pa II....	87	»
Taulunportti pa II.	81	»

*Riihimäen postikonttorin
alaiset toimipisteet vuonna 1961*

Postitoimipaikka	Taloudet	Sijaintikunta
Hyvinkää plk ...	7 155	Hyvinkään kaup
Kytäjä pa I	199	»
Mutila pa I	165	»
Ridasjärvi pa I ...	112	»
Linnamäki pa II ..	61	Lopen kunta
Palopuro pa II ..	79	Hyvinkään ml
Niittyjoki pp	22	Lopen kunta
Ylentola pp	47	Hyvinkään kaup.
Hyvinkää yht.	7 840	

*Riihimäen
postikonttorin alaiset
toimipisteet vuonna 1961*

SÄHKÖLAITOS
MAKSAA
POSTIMAKSUN
PUOLESTASI

Vastauslähetytlupa 28/05800 HYVINKÄÄ

**500
mk**

SÄHKÖLAITOS
PALOHEIMO OY

Vaiveronkatu 27
05800 HYVINKÄÄ

**Palauta
jo tänään!**

Riihimäen ja Hyvinkään Lennätin- ja Tele-leimoja

Päivärinta muuttui Hyvinkää 51

NRO	Omistaja	tunniste	varhaisin	myöhäisin	teksti
469	Systema Oy				
	Riihimäen lasi	mainos	27.2.1933 - 25.11.1935		"S" logo
		omistajan muutos	28.6.1938 -		
		mainos	28.6.1938 - 30.10.1953		Riihimäki ilves logo ja juomalasi
		mainos	16.2.1955 - 9.7.1958		Riihimäki ilves logo ja Ikkuna Oy
964	Riihimäen Saha		26.1.1955 -		
		1963 muutos	11.11.1963 - 5.12.1967		
		mainos	25.5.1971 -		"Uusi Lamella parketti"
1647	Riihimäen Kaupunki				
		1963 muutos	1.9.1964 - 30.1.1973		
		mainos	20.5.1970 - 12.1.1971		"Rastina Riihimäki Riihimäki 100v"
1661	Riihimäen Lasi Oy				
		1963 muutos	5.6.1972 -		
		mainos	5.6.1972 -		Ilves ja "Riihimäen lasi"
2150	Kesko Riihimäki				
		1963 muutos	3.10.1963 -		
		mainos	3.10.1963 -		"virkisty K kahvilla"
		mainos	17.8.1965 -		"herkästi pyörii CAMPING"
	Kurikan Säästöpankki	omistajan muutos	30.3.1972 -		
		mainos	30.3.1972 -		"Säästöpankki 150v Yksilön Pankki Edelläkävijä"
2264	Riihimäen Puhelin Oy				
		1963 muutos	31.10.1979 -		
		mainos	31.10.1979 -		"Paikallispuhelu Suomen halvin ystävänpalvelus"
2503	Hackman				
2544	Konepaja Mankinen		1976 -		
4240	Riihimäen Säästöpankki		1979 -		
7273	Riihimäen Autotalo Oy		1975 -		
7402	Tuottajain Maito Oy		1977 -		
8010	RTV-yhtymä Oy		27.12.1978 -		
		Koneen päivitys	-		8010 => 108010
108010		mainos	1982 -		"25 vuotta värialan palvelua..."
8089	Paloheimo Oy		1975 -		
108089		Koneen päivitys	-		8089 => 108089
306336	Kunnallistieto Oy		11.4.1979		
		mainos	11.4.1979 -		"Oy Kunnallistieto Kommundata Ab"
		koneen uusinta			306336 => 228263
228263		mainos	24.7.1981 -		"Kunnallistieto Oy Kommundata Ab Kuntien oma..."
228567	Riihimäen Sanomat		1986 -		
260062	Riihimäen Aluesairaala		1982 -		

NRO	Omistaja	tunniste	varhaisin	myöhäisin	teksti
1254	Helsingin Verkatehdas	mainos	2.10.1956 -		"heves"
		mainos	26.4.1963 -		Kruunu & "ROYAL MARK"
		1963 muutos	20.12.1963 -		
		mainos	20.12.1963 -	24.1.1964	Kruunu & "ROYAL MARK"
		mainos	9.1.1975 -		"rondo" ja pallukat
1409	Helsingin Verkatehdas	mainos	31.10.1962 -	18.2.1963	Kruunu & "ROYAL MARK"
		1963 muutos	15.3.1967 -		
		mainos	15.3.1967 -		Kruunu & "ROYAL MARK"
		mainos	24.8.1972 -		"rondo" ja pallukat
		koneen päivitys	1.9.1978 -		1409 => 101409
		mainos	1.9.1978 -		"rondo" ja pallukat
2123	Hyvinkään Osuuskassa	ei mainosta	16.6.1961 -		
		1963 muutos	1.9.1969 -		
		mainos	1.9.1969 -		"Osuuskassa on nykyaikaa" TV:ssä
		mainos	7.12.1973 -		OP logo ja "1970 Osuuspankki aikamme pankki"
		mainos	8.12.1975 -		"OP-Sopimus Järkevä ratkaisu"
		mainos	13.7.1979 -		"Osuuspankki asuntopankki"
2163	Rentto Oy	1963 muutos	5.10.1967 -		
		mainos	5.10.1967 -		"Rentto Oy Hyvinkää"
	Kaapelitehdas Kera Oy	omistajan muutos	17.3.1978 -		
		mainos	17.3.1978 -		"REKA TEKEE KAAPELEITA CABLES"
2175	Pohjoismaiden Yhdyspankki	mainos	15.3.1962 -		"1862-1962" ja tervehtivät herrasväet
		1963 muutos	20.4.1963 -		
		mainos	20.4.1963 -	6.3.1974	"PYP meidän pankki" ja 8 henkeä sermin edessä
		mainos	12.4.1976 -	20.6.1979	"SYP Suomen yhdyspankki"
4443	Hyvinkään Autokeskus	mainos	2.6.1976 -		Tervetuloa Autotaloomme
20-7492	Hyvinkään Autola	mainos	22.11.1976		VW Audi Datsun Dodge -logot
20-7493	Moottorihuolto Hyvinkää	mainos	12.5.1976		"Joka lähtöön Joka ajoon"
		mainos	15.9.1976		"Kaikki auto-korjaamo-palvelut"
		mainos	2.2.1977		"PopCar"

Frankeerauskoneissa nrot 1254 ja 1409 on samat mainokset, mutta mainoskruunun ja leimaympyrän paikat eroavat

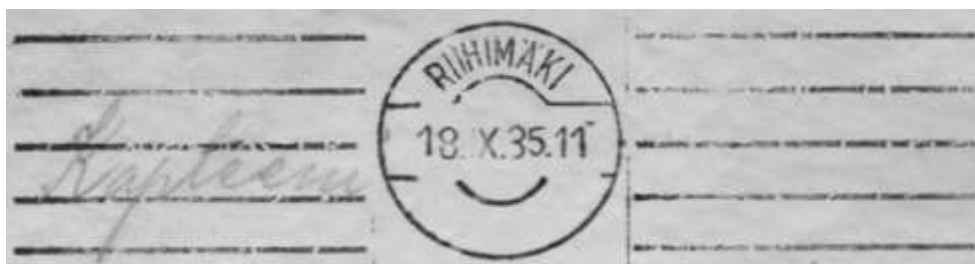

Frankeerauskone nro 1254

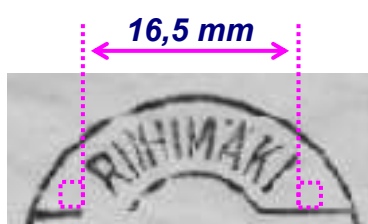
*Koneen arvoleiman muutettiin hampaallisesta hampaattomaksi
27.4.—20.12.1963 välisenä aikana*

Riihimäellä otettiin käyttöön koneleimaus ilmeisesti vuonna 1935

Vuonna 1936 tai 1937 leimauskonetta korjattiin ja siinä yhteydessä leimaympyrässä olevan RIIHIMÄKI-sanan tekstin pituus muuttui.

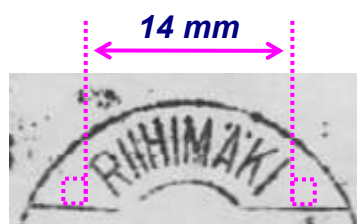

1935—1936/1937

RIIHIMÄKI-sanan pituus 16,5 mm

Varhaisin havainto: 18.09.1935

Myöhäisin havainto: 31.12.1936

1937—1954

RIIHIMÄKI-sanan pituus 14 mm

Varhaisin havainto: 23.12.1937

Myöhäisin havainto: 21.12.1954

Tässä varhaisimmassa leimauskoneessa oli 1940-luvulla käytössä neljä viestillistä:

Varhaisin havainto: 05.05.1941

Myöhäisin havainto: 18.06.1941

Varhaisin havainto: 21.09.1941

Myöhäisin havainto: 30.01.1942

Varhaisin havainto: 28.03.1942

Myöhäisin havainto: 30.06.1942

Varhaisin havainto: 26.03.1943

Myöhäisin havainto: 19.04.1944

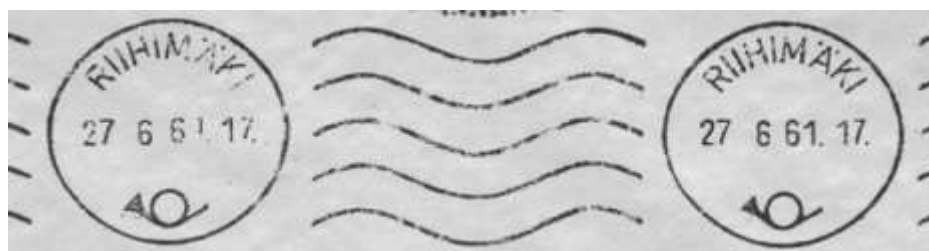
Uusi leimauskone 1950-luvulla

Varhaisin havainto: 21.12.1955
Myöhäisin havainto: 22.12.1959

Päivämääräleiman alakaari on tyhjä ja numerot ovat usein vähän sekaisin.

Riihimäen leimauskone uusittiin uudelleen ilmeisesti vuonna 1960

"RIIHIMÄKI" sanan tekstin pituus 17,5 mm

Kesällä 1964 "HYVINKÄÄ"
sanan tekstin pituus muuttui
hetkellisesti. Pituus 16 mm

1960—1971

RIIHIMÄKI-sanan pituus 17,5 mm

Varhaisin havainto: 14.04.1960

Myöhäisin havainto: 21.12.1971

1964

RIIHIMÄKI-sanan pituus 16 mm

Varhaisin havainto: 10.06.1964

Myöhäisin havainto: 09.07.1964

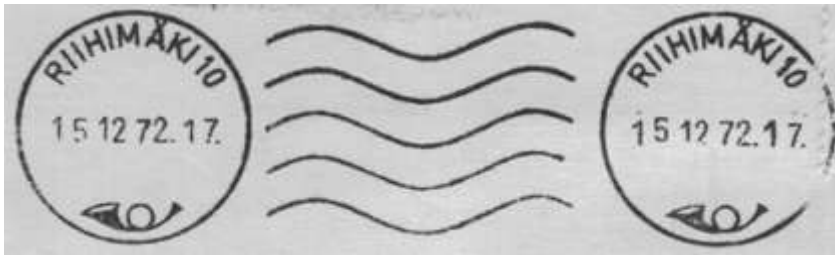

17,5 mm leimatyyppin ainoa viestillinen:
ERÄMESSUT 1972

Varhaisin havainto: 09.04.1972

Myöhäisin havainto: 20.05.1972

Muutos RIIHIMÄKI 10

Varhaisin havainto: 03.06.1972

Myöhäisin havainto: 04.09.1984

Viestillinen:
ERÄMESSUT 1975

Varhaisin havainto: 25.02.1975

Myöhäisin havainto: 23.05.1975

Viestillinen:
LÄHETÄ JOULUPOSTI AJOISSA

Varhaisin havainto: 08.11.1977

Myöhäisin havainto: 23.12.1977

Uusi, halkaisijaltaan 24 mm leimaympyrä RIIHIMÄKI 10

Varhaisin havainto: 08.08.1984

Myöhäisin havainto: 15.12.2008

Tämä leimauskone oli käytössä yli 20 vuotta ja ilmeisesti viimeisen kerran sitä käytettiin vuoden 2008 joulupostissa. Leimapainanne oli jo silloin melkoisen kulunut ja päivämääräkiekossa ei ilmeisesti ollut 0-merkkiä, vaan se ja kellonajan merkit korvattiin tyhjillä nelilöillä.

Uusi konetyyppi 1990-luvun alkupuolella: 11100 RIIHIMÄKI

Tämä leimauskone oli Riihimäen ainoa, joka painoi lähetykselle usein vain yhden leimaympyrän ja yhdet aallot.

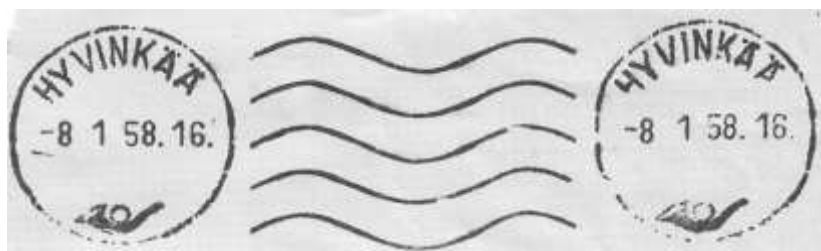
Kaikki edelliset, aina 1930-luvulta alkaen, olivat "pyörivällä" leimatelalla, joka tuotti usein koko lähetyksen yläreunan pituisen leimakuvion.

Varhaisin havainto: 25.02.1992

Myöhäisin havainto: 14.02.1995

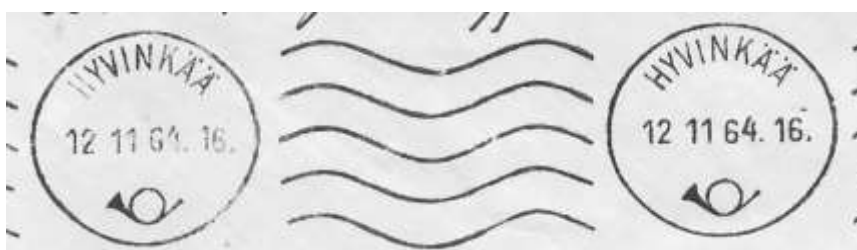
Hyvinkäällä otettiin käyttöön koneleimaus ilmeisesti vuonna 1955

Varhaisin havainto: 09.12.1955

Myöhäisin havainto: 21.03.1964

Hyvinkään leimauskone uusittiin ilmeisesti vuonna 1964

Varhaisin havainto: 12.11.1964

Myöhäisin havainto: 09.04.1973

Hyvinkään leimauskone uusittiin uudelleen ilmeisesti 1970-luvun alkupuolella

Varhaisin havainto: 14.11.1973

Myöhäisin havainto: 15.12.1999

Viestillinen:

KALEVAN KISAT 1973

Varhaisin havainto: 11.07.1973

Myöhäisin havainto: 10.08.1973

Viestillinen:

HYVÄÄ JOULUA!

Varhaisin havainto: 12.12.1997

Myöhäisin havainto: 15.12.1997

Uusi konetyyppi 1990-luvun alkupuolella: 05800 HYVINKÄÄ

Varhaisin havainto: 15.01.1990

Myöhäisin havainto: 28.12.1992

Leiman päivitys HYVINKÄÄ 05800

Leiman päivitys aaltokuvion ja päivämääräleimat tekstin osalta

Varhaisin havainto: 10.08.1995

Myöhäisin havainto: 08.12.1996

Vanha leimauskone uudelleen käyttöön 2000-luvun alussa

Varhaisin havainto: 13.12.2000

Myöhäisin havainto: 13.12.2002

Viestillinen:
HYVÄÄ JOULUA

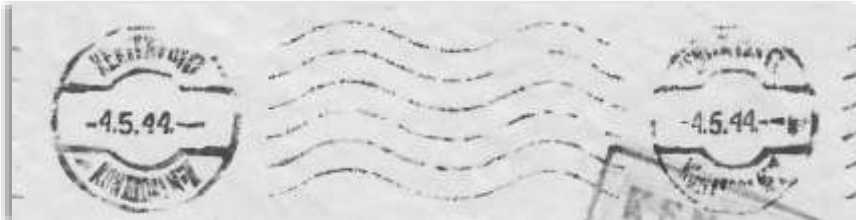
Ainoa havainto: 13.12.2000

HUOM! Päivämääräleimassa on vuosivirhe
2000/2009. Oikea vuosi on 2000

KPK 7 koneleima
ennen Hyvinkäälle
siirtymistä

Huomioi Hyvinkäällä
käytetyn aaltokuvionsa
muoto ja pituus

KPK 7 koneleima
Hyvinkään jälkeen

Kenttäpostikonttori nro 7 oli sijoitettuna Hyvinkään alueelle keväällä 1944
Varhaisin havainto: 01.05.1944
Myöhäisin havainto: 05.05.1944

[illegible]

